

S skupnimi močmi smo ustvarili to, kar imamo danes. Zato smo na uspehe, ki smo jih dosegli po osvoboditvi, toliko bolj ponosni!

NOVICE

Leto VI. - št. 37

KOČEVJE 9. septembra 1961

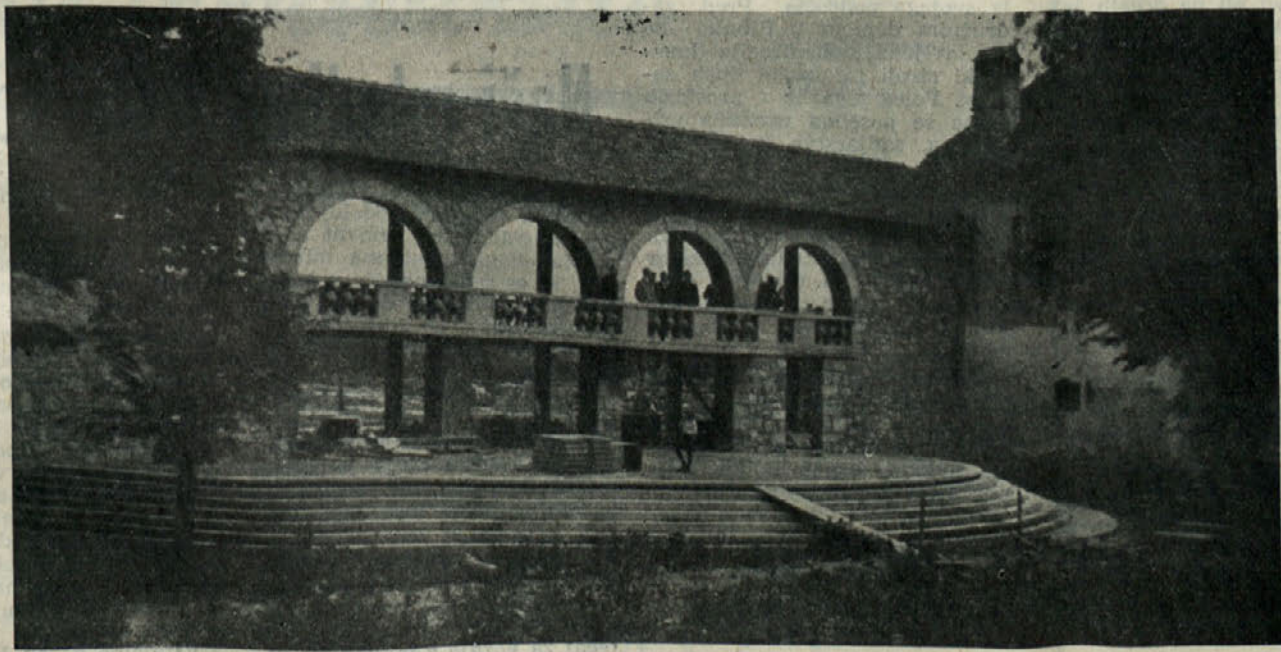
Cena 15 din

Pozdrav I. Ribniškemu festivalu

Jutri, 10. septembra, se bo pod pokroviteljstvom ljudskega poslanca, državnega sekretarja za finance LRS tov. Matije Maležiča začel I. Ribniški festival in s tem osrednja proslava 20. obletnice vstaje v Ribniški dolini. Organizatorji so storili vse, da bo festival dosegel svoj namen. Ribnica je dobila svečan izgled, kot se spodobi za ta zgodovinski dogodek tega predela naše domovine.

Kakor vemo, bo festival bogat z raznimi prireditvami, razstavami in športnimi tekmovanji. Od 10. do 17. septembra bo Ribnica in komuna dihala v festivalskih dneh. Številni obiskovalci, ki bodo v festivalskih dneh prišli v Ribnico, se bodo lahko seznanili z gospodarskim, kulturnim in razvojem ribniške komune na sploh. Ribnica bo v teh dneh pokazala uspehe delovnih ljudi iz raznih panog dejavnosti.

Osrednji dogodek prvega dne festivala bo odkritje spomenika narodnoosvobodilni borbi, ki bo združeno z ljudskim zborovanjem in otvoritev narodopisnega muzeja v starem gradu. Seveda ne bodo nič manj pomembne tudi ostale prireditve tega dne: otvoritev spominske, gospodarske, slikarsko-kiparske, lovske in živinorejske razstave, odkritje spominske plošče in otvoritev razstave padlega partizanskega fotografa Jožeta Petka in druge, ker bo vsaka od teh imela svoje mesto, namen in pomen na festivalu.

V obnovljenem ribniškem gradu bodo 10. sept. odprli narodopisni muzej. V festivalskih dneh bodo osrednje prireditve v gradu

Ribniški festival bo imel poseben značaj. Izpolnjen bo z vsebino, ki je lastna ribniškemu človeku, ki je dal slovenski kulturi precejšen delež. Festival tudi ne bo pozabil na ustanovitev prve ribniške partizanske čete, ki je bila ustanovljena že julija 1941 na Travnici gori. Festivalski ogenj bodo prinesli iz Travnice gore — kraja, od koder je najprej vzplamtel plamen upora v Ribniški dolini.

Festival bo tudi manifestacija napredka komune. V letih svobodne graditve so bila ustanovljena nova podjetja in obrati, zgrajeni vodovodi in ceste, elektrika je dosegla najzgodnejše kraje. Vse to je zgradil delovni ribniški človek ob pomoči ljudske oblasti.

I. Ribniški festival bo pokazal kakšen napredek je gospodarstvo doseglo v obdobju delavskega samoupravljanja. Zato bodo dobili ribniški občani v festivalskih dneh nove vzpodbude za delo, kar bo prispevalo k še hitrejšemu gospodarskemu in kulturnemu napredku komune. Festival bo dal primerno mesto tudi razvoju domače obrti, ki ji je stekla zibelka pred več sto leti v teh krajih.

Festival naj bi dal spodbudo tudi za razvoj turizma v ribniški komuni. Prepričani smo, da bodo številni obiskovalci, ki bodo v teh dneh obiskali Ribnico in okoliške kraje, postali dogostoljubje obiskovalci teh krajev, ki tvorijo s Travnico goro, Grmado, Jelenovim žlebom itd. eno samo turistično zanimivo in privlačno v vseh letnih časih.

Ribnica je pripravljena. Slavoloki so postavljeni. Poskrbljeno je za vse, da se bodo gostje, ki bodo v teh dneh uživali gostoljubje Ribničanov, počutili kar najbolje.

I. Ribniškemu festivalu iskren pozdrav z željo, da bi v vsem dosegel svoj namen.

Seja obeh zborov ObLO Kočevje

Kočevje, 8. septembra. — V dvorani množičnih organizacij je bila danes 18. skupna seja obeh zborov ObLO Kočevje. Odborniki so bili najprej seznanjeni s poročilom o realizaciji družbenega plana in proračuna za prvo polletje 1961. Iz poročila razberemo, da je bil doseženi dohodek in družbeni proizvod v primerjavi z istim obdobjem lani letos znatno preokrenjeni. Tako je industrija realizirala celotni dohodek za 38,6 % več, družbeni proizvod pa za 29,7 % kot v istem obdobju lanskega leta. Posebej velja omeniti, da so se znatno povečali tudi dohodki zaposlenih ljudi.

Obraavnali in sprejeli so statut občine Kočevje. Obrazložitev statuta je podal predsednik Obč. LO Drago Benčina. Sprejeli so odlok o ustanovitvi gozdnega sklada občine Kočevje ter odločbo o ustanovitvi Zavoda za pedagoško službo, ki bo opravljal pedagoško službo za občine Kočevje, Ribnica in Grosuplje. Nadalje so sprejeli odlok o spremembi odloka o ustanovitvi zavoda za izmero in kataster zemljišč. Razpravljali in sklepali o odobritvi posojila za gradnjo tovarne ravnega stekla v Novem mestu.

Več o tem boste lahko brali v prihodnji številki.

Draga je praznovala

Draga, 3. septembra. — Veličastne proslave 20-letnice ljudske vstaje v znani partizanski Dragi se je udeležilo okrog tri tisoč ljudi. Prišli so nekdanji partizani — borci, aktivisti in člani Ribniško-notranjskega okrožja, prišli so ljudje iz vseh krajev, Kočevja, Ribnice, Sodražice, Notranjske in s hrvaške strani, da bi ponovno obudili spomine na nekdanje težke, a slavne dni naše osvobodilne borbe. Prijazna Draga, nekdanj zatočišče številnih partizanov in aktivistov ter sedež okrožja, je z živela, kakor že dolgo vrsto let ne, kakor morda še nikdar.

Glavna slovesnost je bila na hribčku nad vasjo, kjer so odkrili lep spomenik 164 padlim borcem in aktivistom ter žrtvam fašističnega terorja iz teh krajev. Že pred deseto uro so se pričeli ljudje zbirati na prostoru pred tribuno, tik pred pričetkom pa sta prispeli še partizanska patrolja iz Ribnice in mladinska delovna brigada iz Kočevja. Zborovanje je otvoril predsednik Obč. odbora SZDL Kočevje Janez Merhar in pozdravil vse navzoče, člane Ribniško-notranjskega okrožja, ki so se udeležili proslave, poslance iz teh krajev, znanega pisatelja Matevža Hacea, tov. Janeza Hribarja, sekretarja okrožja Jožeta Kopitarja-Gregorja, Cirila Dekvala, podpolkovnika Zorka, predstavnik občine in političnih organizacij iz Kočevja, Ribnice, Cerknice in Cebra ter številne druge.

Govoril je tovariš Matevž Hacea. Iz njegovega govora povzemamo nekaj najzanimivejših misli. — Najprej je pozdravil vse navzoče, nato pa poudaril pomen letošnjega jubilejnega leta, ko po vsej Jugoslaviji praznujemo 20-letnico začetka ljudske revolucije. Orisal je težaven položaj naših delovnih ljudi v stari Jugoslaviji in dejal, da je tisoč in tisoč ljudi odhajalo za kruhom po vsem svetu, ker jim ga domovina ni mogla dati. »Ko so fašisti razdelili našo deželo, so mislili, da bodo nemoteno izkoriščali naša naravna bogastva in da bodo naši delovni ljudje brezplačno delali zanje. Delali pa so račun brez

krčmarja, kajti v svojih računih so se bridko zmotili. Niso vedeli, da živi v tej deželi posebno ljudstvo, ki noče biti nikomur hlapec... Slovenci so bili v preteklih stoletjih znani kot dobri in hrabri vojaki, ki so se tolkli po raznih evropskih bojiščih za tuje koristi. Prvič v svoji narod-

Na partizanskem slavlju v Dragi je govoril tov. Matevž Hacea

ni zgodovini smo se Slovenci na organiziran način borili proti tujim sovražnim armadam, in to na lastnih, domačih tleh. Komunistična partija je bila tista sposobna, okretna in energična sila, ki je organizirala borbo naših narodov proti tujemu okupatorju in domačim izdajalcem. Vsa domovina je bila prizorišče krvavih in velikih borb. Tudi naši kraji, Kočevska, Ribniška, Sodraška in Notranjska, so bili eno samo bojišče. Malo je bilo takih, ki bi dvomili v našo zmago in modrijanili!

Nato je govoril o prvoborcih,

ki so brez pomišljanja prišli za puško in napadali močnejšega in moderno oboroženega okupatorja na vsakem koraku. Naša vojska je bila neuničljiva, ker je bila najtesneje povezana z narodom in je iz naroda tudi rasla. Skupno z rastjo osvobodilne vojske pa je rasla tudi narodna oblast, ki je že tedaj razlašala kapitaliste in izvajala agrarno reformo...

»Sovražnik je težko občutil železno pest partizanske vojske,« je nadaljeval tov. Hacea, »saj je moral imeti vedno okrog 40 divizij prvovrstno opremljenih vojakov, požigalec in roparjev. Toda požiganje vasi, streljanje talcev, internacije niso mogli ukloniti duha slovenskega naroda. Svetli zgledi tovarštva in medsebojnih odnosov so nam lahko še sedaj dragocen etično-moralni kapital.«

Tovariš Hacea je govoril tudi o velikem deležu, ki so ga za osvoboditev prispevali ljudje iz teh krajev, o njihovi požrtvovalnosti in pripravljenosti, vedno in povsod pomagati. Omenil je tudi velike napore, ki so jih naši ljudje vložili po osvoboditvi za obnovo porušene domovine ter poudaril, da sedaj niso ti kraji več rezerv delavcev, kajti vsakdo lahko dobi delo. Na koncu je še dejal: »Tradicije revolucionarne borbe moramo ohraniti v sebi, kakor smo jo med vojno občutili. Kakor med vojno morajo biti odnosi med ljudmi prijateljski in demokratični. Vsakogar mora prevečati tista partizanska človečnost, ki se je zakoreninila v vseh borbah in aktivistih...!«

Sekretar Ribniško-notranjskega okrožja Jože Kopitar-Gregor

(Konec na 4. strani)

Zgodovinska konferenca v Beogradu končana

Konferenca šefov držav in vlad izvenblokovskih dežel, ki je bila od 1. do 5. septembra v Beogradu je zaključena. Na konferenci so sodelovale naslednje dežele: Afganistan, Alžirija, Burma, Cejlon, Etiopija, Gana, Gvineja, Indija, Indonezija, Irak, Jemen, Jugoslavija, Kambodža, Ciper, Kongo, Kuba, Libanon, Maroko, Mali, Nepal, Saudska Arabija, Somalija, Sudan, Tunizija in Združena arabska republika. Opazovalci na konferenci pa so bili predstavniki iz Bolivije, Brazilije in Ekvadora.

Sefi držav in vlad navedenih dežel so se sestali v trenutku, ko se je mednarodni položaj poslabšal in ko je svetovni mir hudo ogrožen. Globoko zaskrbljeni za prihodnost miru, izražajoč težnje ogromne večine ljudi na svetu in zavedajoč se, da se v sedanjem času noben narod in nobena vlada ne more in ne sme otrestiti odgovornosti za ohranitev svetovnega miru, so udeleženci te konference v vzdušju enakopravnosti, iskrenosti in medsebojnega zaupanja vsestransko proučili sedanje mednarodne odnose in težnje, ki prevladujejo v sodobnem svetu.

Sprejeli so Deklaracijo, ki obsega skupno 27 točk. Brez dvoma je Deklaracija šefov držav in vlad izvenblokovskih dežel dokument ogromnega pomena. V prvem poglavju Deklaracije je med drugim rečeno: Nikoli vojna ni grozila človeštvu s hujšimi posledicami kakor danes in nikoli človeštvo ni imelo večjih sil za odpravo vojne kot sredstva za urejanje

mednarodnih odnosov, kakor jih ima v našem času.

Imperializem peša. Kolonialni imperiji in druge oblike tujega zatiranja narodov v Aziji, Afriki in Latinski Ameriki postopno izginjajo z zgodovinskega prizorišča. Izvojevanje so bili veliki uspehi v boju mnogih narodov za nacionalno neodvisnost in enakopravnost...

Sprejeli so tudi izjavo o nevarnosti vojne in poziv za mir. Izjava obsega štiri točke. V prvi točki je rečeno: Konferenca šefov držav ali vlad izvenblokovskih dežel je hudo v skrbeh, ker — celo vzlic že obstoječih napetosti — tako kot nikdar prej grozi svetu nevarni in kritični položaj z neposredno in zlovesčo možnostjo spopada, ki bi se pozneje skoraj gotovo lahko razvil v svetovno vojno. V dobi atomskega orožja in kopičenja sredstev za množično uničevanje, bi takšen spopad in vojna neizogibno pripeljala do opustošenja, kakršnega doslej še ni bilo, če ne tudi do uničenja sveta... Storititi je treba vse, da se tej katastrofi izognemo. Neogibno je, da zainteresirane strani, zlasti ZDA in ZSSR takoj opustijo svoje vojaške priprave in korake, ki jih delajo v zadnjem času...

Zgodovinska konferenca v Beogradu je zaključena. Sklepi te tako pomembne konference in dokumenti, sprejeti na tej konferenci so upanje človeštva, da ne bo prišlo do svetovnega uničenja. Prav zato pa ima beograjska konferenca neprecenljivo vrednost. Konferenca izvenblokovskih dežel bo zapisana z zlatimi črkami v analih zgodovine.

S seje ObLO Ribnica

Festival, priključitev Loškega potoka in drugo na občinski seji

Na zadnji seji obeh zborov ObLO Ribnica, bila je v četrtek 31. avgusta, je predsednik ObLO Stane Goršič uvodoma pojasnil pomen in namen I. Ribniškega festivala. Festival bo imel dvojni pomen: na eni strani bo prikazan gospodarski razvoj ribniške komune v letih po osvoboditvi, ter politični pomen, ker bodo ob tej priliki proslavili 20-letnico vstaje naših narodov. Ribniška dolina je dala v osvobodilni vojni znaten delež in visok krvni davek. Poudaril je tudi, da bo festival postal tradicionalen. Da bo festival res uspel tako kot si zamišljamo, je poudaril tov. predsednik, pa moramo sodelovati vsi, posebno pa člani ljudskega odbora.

Kakor nam je že znano, so se volivci Loškega potoka na zborih volivcev z večino glasov odločili, da se ta predel priključi občini Ribnica. Odborniki so v razpravi to odločitev Potočanov pozdravili. Prepričani so, da bo imel ta predel pod novo občino boljše pogoje za razvoj in da se bodo sredstva, ki bodo ustvarjena v merilu občine, pravično razdeljevala za vso področje ribniške komune. Vsi odborniki so bili soglasni, da se priključi Loški potok k ribniški občini.

Občine Ribnica, Kočevje in Grosuplje so se zedinile, da ustanovijo Pedagoški center, ki bo opravljalo delo za vse tri občine.

Pokazalo se je, da ena občina ne bi zmogla stroškov za lastni pedagoški center. Kje bo sedež tega centra, bo urejeno kasneje. Tudi za predlog so bili odborniki soglasni.

V občinah prav sedaj ustanavljajo občinske gozdne sklade in imenujejo upravne odbore teh skladov. Tako so tudi na seji ObLO Ribnica sprejeli odlok o ustanovitvi gozdnega sklada, odbornikom pa je bilo obrazložena funkcija tega sklada in imenovali so člane tega sklada.

Računovodski center po združitvi trgovskih podjetij in gostinstva praktično ni več opravljal svoje funkcije. Zato so spre-

jeli odlok o njegovi ukinitvi, inventar pa dodelili Stanovanjski skupnosti Ribnica.

Ker je mandat doseganju odboru Delavske univerze potekel, so izvolili nov upravni odbor. Odbor šteje deset članov. Od tega jih je ObLO imenoval pet, družbene organizacije pa bodo izvolile ostalo polovico.

Nadalje so sprejeli odlok o hišnem redu, ki predpisuje za kršitelje denarne kazni in odlok o minimalnih agrotehničnih ukrepih v občini Ribnica. Na prošnjo nekaterih podjetij in Kmetijskih zadrug Ribnica in Sodražica so odobrili nekaterim posojila za obratna sredstva, drugim pa dali garancijske izjave za najetje kreditov.

Prebrana je bila vloga trgovskega podjetja »DOM« Ljubljana, v kateri je omenjeno podjetje predlagalo ObLO, da se trgovsko podjetje »Suha roba« Sodražica priključi njihovem podjetju. Odborniki so se izjavili proti temu, da se sodražsko podjetje priključi ljubljanskemu in

sicer zato, ker ima »Suha roba« z ozirom na specifične pogoje lepšo perspektivo, da deluje samostojno. Podjetje bo treba podpreti, da bo res lahko odigralo tisto vlogo pri odkupu in prodaji izdelkov domače obrti, kot mu pripada. Pri glasovanju so se vsi odborniki, razen enega, izjavili, da se »Suha roba« ne priključi »DOMU«. Imenovali so tudi novega direktorja »Suhe robe«.

Na kraju so razpravljali tudi o drugih zadevah (prodaja hiš SLP, reševanje prošelj ipd.). Ker odhaja dosedanj tajnik ObLO tov. Klun na novo službeno mesto, so imenovali novega tajnika tov. Petriča. Na seji so tudi sklenili, da bodo privedli za vse odbornike ljudskega odbora kolektivni izlet po naši domovini.

Razstave na ribniškem festivalu

V času od 10. do 17. septembra bo v okviru ribniškega festivala več razstav. Težiče gospodarske razstave bo na dvoristi za »Cenetom« v Ribnici. Tu bodo razstavljali LIP Ribnica — vezana vrata, lesno galanterijo in ostale lesne proizvode. Podjetje »Hrast« Dolenja vas bo razstavljalo elemente gradbenega pohištva, »Galanterija« Sodražica pa bo prikazala izdelke lesne galanterije, specialne dele gradbenega pohištva in drugo. »Žičnica« Ljubljana bo razstavljala premične sušilnice za les, ki jih bo v bodoče izdelovala v svojem novem obratu v Ribnici. Gradbeno podjetje »Gradbenik« bo prikazalo razvoj svojega podjetja od ustanovitve do danes. Tudi »Opekarna« bo razstavljala, in sicer specialne opečne izdelke.

Kovinsko podjetje Ribnica bo ob vходу v Ribnico razstavilo 40 m visoko dvigalo ter nekaj vrst betonskih mešalcev svoje proizvodnje. Ob Bistrici v bližini gradu bo razstavljalo podjetje »Suha roba« iz Sodražice izdelke domače obrti. Tu bodo prikazane tudi posamezne faze dela pri izdelavi suhe robe. V bližini bo razstavljalo podjetje »Žične tkanine« Sodražica svoje proizvode.

V sejni dvorani ObLO Ribnica bo razstavljalo tekstilno blago podjetje »Sukno« Zapuže. V isti zgradbi bo posebno lepa proizvodno-komercialna razstava miniaturnih izdelkov suhe robe. Razstavni predmeti bodo napredaj.

Na zadružnem sejišču v Ribnici bosta KZ Ribnica in Sodražica razstavljali najlepšo živino iz svojega področja. Pred združnim domom v Ribnici bo razstavljena mehanizacija (kmetijski stroji in drugo) obeh združ. Poleg tega bo v prostorih doma še posebna razstava vrtnarstva, sadjarstva in čebelarstva.

Slikarsko-kiparska razstava bo v bivši Pelčevi hiši. Razstavljali bodo: slikar-amater domačin Veljko Oražem, akademski kipar Janez Bolko in verjetno tudi akademski slikar, profesor Franc Mihelič svoje slike z ribniško motiviko.

Lovska razstava bo v šolski telovadnici, v domu JLA pa bo impresivna razstava fotografij padlega partizanskega fotografa 14. divizije, Jožeta Petka. Razstavljenih bo sto fotografij.

Tudi mi imamo skrbi

Večkrat starejši pravijo: »Toliko skrbi imam, a ti jih nimaš nič!« Ali res nima mlad človek skrbi? Je res brezskrben za vse, kar se okrog njega godi? Iz pogovorov z mladinci pa si človek ustvari drugo sliko: »Doma me ne razumejo,« pravi večina. In zakaj ga ne razumejo? Mnogo vprašanj lahko stavimo na to temo.

»Ko pridem domov, sem mogoče slabe volje. Tiho sedim in ni mi do ničesar. Potem pa začnejo: Ali imaš že spet slabo vest? Kaj si spet naredil v šoli? Takrat nehoti malo ostreje kot sicer nekaj rečem, doma narobe razumejo in preprič je tu. Počasi se kar odvijem od doma. Saj vem, da mi doma hočejo dobro, ampak pri meni vedno narobe začnejo!« Tak je bil pogovor z mladincem, ki nima edini take težave. Ali se ta problem ne da rešiti? So starejši ljudje res že

Vtisi iz Drage

Draga, majhna, prijazna vasica sredi košenic in smrekovih gozdov, nedaleč od Loškega potoka in Cabranke, zibel partizanstva, je v nedeljo, 3. septembra praznovala svoj veliki praznik. Mogoče ni bilo v teh krajih še nikoli toliko veselo razpoloženih ljudi, zadnja leta pa prav gotovo ne. Ravno zato se je na ta veliki dan lepo pripravila, kot nevesta, predno pridejo ponjo svatje. Ozaljšala se je s cvetjem in zelenjem, se odela z zastavami, da bi svoje »svate« dostojno sprejela in počastila...

Bila je res lepa, ta naša »nevesta«, k čemur je precej pripomoglo tudi lepo, prav početniško vreme. Ze v zgodnjih jutranjih urah so od vseh strani prihajale kolone avtomobilov in motorjev, iz Kočevja in Ribnice preko Loškega potoka in Medvedjaka, iz cerkniškega konca ter od Cabra preko Trave. Ze zgodaj zjutraj so se po vaši razlegali veseli zvoki, ljudje, domačini in gostje, pa so se praznično razpoloženi sprehajali po cesti ali po bregu pod gozdom, kjer so se utaborili gostinci in pridno stregli žejnim in lačnim gostom...

Organizacija je bila dobra, ni kaj reči. Vsega je bilo dovolj, le jedi je menda zmanjkalo. Pa potreba? Ta je ponekod šepala in v veliki gneči pred »banki« je človek kar težko prišel na vrsto.

Pred deseto uro so po zvočnikih (na žalost je bil samo eden!) naznanili, da se bo slavnostni del proslave vsak čas pričel. Mnogi ljudje se je zgrnila na prostor pred spomenikom in napeto čakala... Nato sta po cesti od Lazca prikoralaki partizanska patrolja iz Ribnice in mladinska delovna brigada iz Kočevja... Ljudje so vzdihli, saj je bilo prav tako kot včasih: strumen korak, vihrajoče zastave, pesem in marsikateri partizanski znanec. Za njimi je prišla mladinska brigada, prepevajoč udarne, brigadirske pesmi.

Povabljeni in člani nekdanjega Ribniško-notranjskega okrožja se zgrinjajo pred tribuno. Med ljudmi včasih zašumi, zavalovi in stara, brezzoba ženska, oblečena vsa v črno, se skloni k sosedi in pravi: »Ga vidiš? Prav tak je, kot je bil nekoč!«

»Kdo?«
»I, no, Zorko?«
»Kateri Zorko?«
»Komandir Zorko...«
»A, Zorko? Seveda ga poznam! Kdo pa ga ne bi poznal!... Pogled tamle onega brkatega, gotovo se ga spominjaš. Včasih je tako smešno migal s svojimi ogromnimi brki...«

»Tisti sivolasi s klobukom? Da, da, doma je iz Grčar...«

In tako naprej. Kadar so kate- terega spoznali, so staknili glave in se šepetaje pogovarjali. Vsak je pripovedoval, kar je o kom vedel, vsem pa je sijalo zadovoljstvo iz oči, da jih je ob-

iskalo toliko ljudi, toliko znan- cev... Da, ti naši preprosti, neustrašeni ljudje!

Po slovesnem delu proslave so se ljudje zgrnili preko ceste k spomeniku in k tribuni. Stiski rok, vzkliki veselja in presenečenja nad nenadnim srečanjem, tu in tam skrivaj otrnjena solza. Marsikdo se ustavi pred spomenikom in ga občuduje. Saj je res lep, ta spomenik! Nekaj metrov visok obelisk, vitek, a trden, kakor to naše ljudstvo. Okrog gornjega dela obeliska se ovija kovinast oklep z najrazličnejšimi figurami, ki ponazarjajo našo ljudsko revolucijo. Poleg stebra stoji manjši granitni kvadrat z imeni 164 padlih borcev, aktivistov in žrtev fašističnega nasilja, vseh doma iz teh krajev...

Vsako leto, da, vsak mesec, odkrivajo po vsej domovini številne spomenike, ki naj še poznim rodovom pripovedujejo o veličastni borbi naših narodov za socialno in nacionalno osvoboditev, za sodobnejši, pravičnejši družbeni red. Se večji pomen pa imajo podobna srečanja preživelih udeležencev tega boja, iz njihovih pripovedovanj pa človek razbere, da so najveličastnejši spomeniki postavljeni v njihovih srcih, kjer še vedno tli ideja revolucije kakor tudi spomin na vse ono, ki so za uresničitev teh idej žrtvovali svoja dragocena življenja...

Ljudje so se razkropili po vsej vasi. Nekateri so se kljub precejšnji, skoraj nenavadni vročini odločili za ples, drugi so se polegali kar po tleh in po malem prigrizovali, precej pa jih je odhitelo v hladno senco pod gozdom. Kmalu so se pričele zbirati večje ali manjše skupine in spravevanj, pripovedi in pojasnjevanj ni ne konca ne kraja. Ta sreča znanca, ki ga že toliko let ni videl, oni spravejo po drugem, ki je že mrtev... Vsa ta srečanja pa se stekajo pred »banko«, od koder se kmalu oglašiva vesela, čeprav nekoliko hripava partizanska pesem.

Pod večer se je hrup v Dragi polegeli; odšli so poslednji udeleženci proslave in odnesli s seboj prijetne vtise z lepega, pristranskega partizanskega srečanja.

F. Grivec

V novo šolsko leto

Zopet je prišlo novo šolsko leto. Mladina in otroci so napolnili naše šole. Po dveh mesecih počitnic in raznolikih doživetij, ki bodo v mladih srcih ostali v neizbrisnih spominih, stopa mladina spet v svoje delo in učenje za življenje.

Z veliko ljubeznijo, ponosom in samozavestjo sta pripravila mati in oče vse tisto, kar potrebuje otrok za šolo. Morda je šlo to nekje lažje, drugod malo težje, da so otroci dobili to, kar potrebujejo. Mamice so imele polno skrbi s svojimi malčki, ki letos prvič vstopajo v hiše znanoosti. Veliko otrok je tudi letos zapustilo svoje domove in odšlo v dijaške domove, v nov svet.

Bodisi oče ali mati sta se pri tem živo spominjala, ko sta odpravljala svoje otroke v šolo, tistih nekdanjih časov svoje rane mladosti, ko sta sama bila na tej poti, kot so danes njuni otroci, pa sta našla v svojem srcu samo grenak spomin, ki je ostal nekje daleč brez vsake ljubezni in brez lepote življenja mladih dni. V odnosih stare družbe je tedaj veljala za otroke palica, bodisi doma ali pa v šoli, ki je bila redni spremljevalec vzgoje in pouka v starih časih.

V pogojih naše nove socialistične družbe je ta stara metoda vzgoje otrok in mladine odpravljena. Naša družba posveča danes veliko skrb našemu mlademu pokolenju, ki vstopa v življenje. Danes za vzgojo otrok ne skrbi samo starši in učitelji, pač pa temu vprašanju posvečajo veliko skrbi in truda vse naše družbene organizacije in vsi delovni ljudje, posredno ali neposredno. Šola in naša mladina je danes tisti del vsebine dela naših družbenih organov, kateremu se posveča največ skr-

bi in materialnih sredstev za vzgojo in napredek mladega rodu, pa naj bo to v materialnem ali pa v moralnem pogledu.

Občinski komite ZK Kočevje je v zvezi tega dela imenoval komisijo, ki je imela nalogo, da je pripravila analizo dela z mladino. Na konferenci aktiva komunistov, prosvetnih delavcev, šolskih odborov, pedagoških aktivov in organizacij, ki delajo z mladino je komisija dne 4. septembra 1961 podala svoje poročilo. Iz tega poročila je razvidno, da je še nešteto vprašanj in problemov, katere je potrebno reševati na naših šolah in organih družbe, da bo naša mladina še bolj napredovala. Življenje in delo z mladimi ljudmi je in bo porajalo vedno nove probleme, tega se zavedajo prosvetni delavci, šolski odbori in organizacije. Zato je potrebna nenehna skrb in delo po tem vprašanju. Tega pa ne bodo rešili samo prosvetni delavci in šolski odbori, pač pa je potrebno zato tesno sodelovanje vseh družbenih organov in organizacij. V prvi vrsti pa je to dolžnost staršev in prosvetnih delavcev, da so v tem delu aktivni. Šolski odbori, ki so se do sedaj zanimali samo za materialno stran šole, ne morejo rešiti ostalih vprašanj; tem odborom je potrebno, da pomagajo ostale organizacije naše družbe. S skupnim delom vseh naših organov in organizacij bo delo na šolah veliko bolj napredovalo.

O delu in problemih pionirske organizacije je na konferenci spregovorila zastopnica Zveze prijateljev mladine, ki je podala več konkretnih predlogov za delo pionirjev. Vprašanje sodelovanja odraslih pri pionirski organizaciji, samoupravljanje

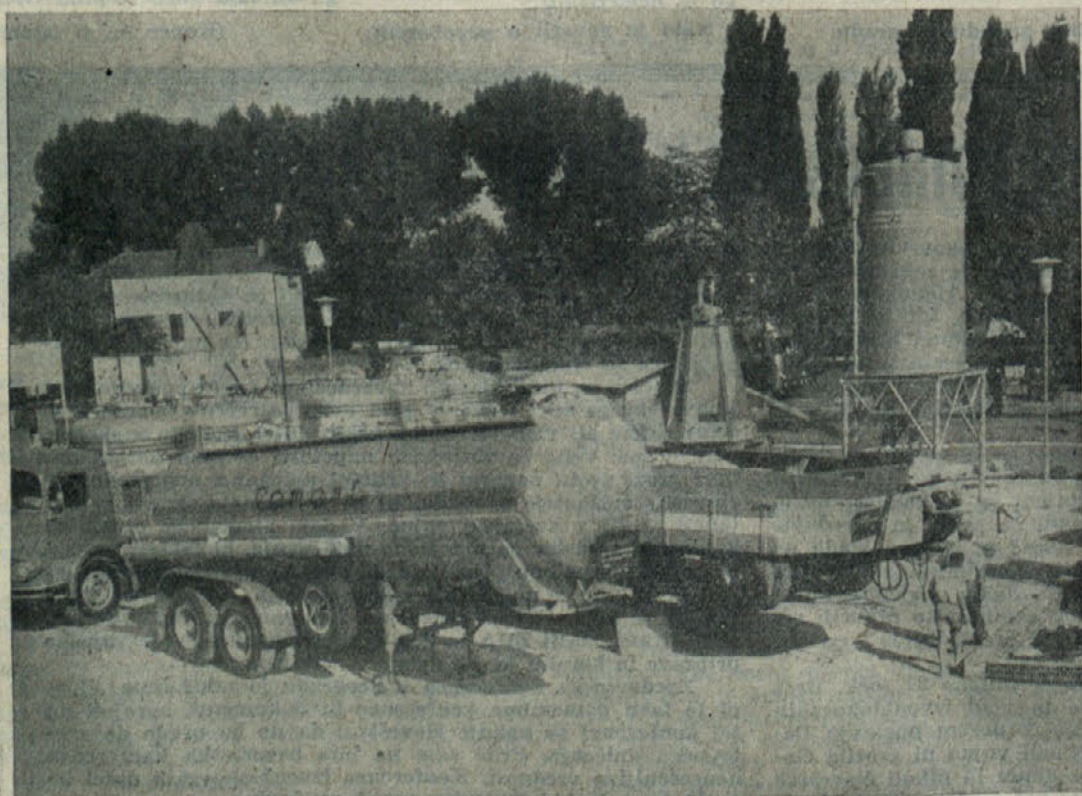
pionirjev in odnosi med pionirji in mladino, vse to so problemi, ki jih je potrebno v delu upoštevati. Delo v pionirski organizaciji je društveno delo, za katerega so nedvomno prvi poklicani prosvetni delavci. Tudi starejši sveti so organizacijska oblika, v katerih naj pomagajo v delu tudi KO SZDL. Samoupravljanje pionirjev je spet ena od oblik dela s pionirji, saj se v tem vzgajajo bodoči družbeni delavci in proizvajalci.

Se celo vrsto vprašanj in problemov je bilo podanih na tej konferenci, ki naj se izvajajo v novem šolskem letu. O pogojih dela prosvetnega kadra in o predpisih o šolstvu je govoril predsednik Sveta za šolstvo Obč. LO. Res je, da so ta vprašanja bistvena za prosvetni kader, ker so prejemki prosvetnih delavcev še vedno precej nižji od plač v gospodarstvu ali pa drugih javnih službah. Predvideva se, da se bo to vprašanje rešilo z novim zakonom o javnih uslužbenih.

Analično poročilo in razprava sta dala bogato vsebino za delo z mladino. Starši otrok, prosvetni delavci, šolski odbori in organizacije bodo imele dovolj dela, od njihove aktivnosti v delu bodo odvisni tudi uspehi mladine v novem šolskem letu.

Velike Lašče

Kmetijska zadruga Velike Lašče namerava nabaviti za potrebe kmetijskih strokovnjakov in delavcev nekaj mopedov »Colibri«. Prav bi bilo, da bi o tej deli več velikolaške zadruge razmišljali tudi v ostalih naših zadruгах in se ravnali po njenem vzgledu.

Na beograjskem sejmu tehnike je sodelovalo s svojimi proizvodi tudi podjetje »Itas« iz Kočevja. Na sliki: pogled na del razstavljenih izdelkov, ki jih izdeluje »Itas«

I. Ribniški festival bo merilo napredka ribniške komune, združen s proslavo 20. obletnice vstaje naših narodov

Tekmovanje v Celju

V nedeljo, 3. septembra t. l. se je vršilo v Celju zvezno atletsko tekmovanje mlajših mladink. Tega tekmovanja se je udeležilo nad 200 tekmovalk iz 25 klubov in društev iz cele Jugoslavije. Prvič so se poizkusile v tej težki konkurenci za naslove zveznih prvakinj tudi mlade atletinje kočevskega Partizana. Namen udeležbe na tem tekmovanju je bil v tem, da se atletinje priučijo in pridobijo rutine na tako važnih in kakovostnih tekmovanjih, pa vendar so posegle nekatere kar krepko v tekmovanje in dosegle prav lepe uspehe. Plasirale so se pri tako močni konkurenci iz cele države v polfinale in celo v finale v nekaterih disciplinah.

Najboljša izmed kočevskih atletin je bila nadarjena Mara Bohaneč, ki se je s skokom 4,83 m v daljino uvrstila na četrto mesto. Četrta v državi — to je velik uspeh mlade tekmovalke in lepa afirmacija TVD Partizan Kočevje. V teku na 60 metrov je dosegla čas 8,7 sek.,

uvrstitve na mesto še nimamo. Tudi Jermanova je prišla v teku na 60 m s časom 9,1 sek. v polfinale. Kakor že omenjeno radi velike udeležbe še nimamo končnih rezultatov. Stafeta 4x60 metrov je dosegla četrto mesto, kar je tudi odličen uspeh v državnem merilu. Naše tekmovalke so bile najmlajše na tekmovanju t. j. komaj so prestopile starostno dobo za skupino, ali vkljub temu so vztrajale v konkurenci s starejšimi, ki se letos poslavljajo iz te skupine. Bile so tudi edine tekmovalke iz podeželja, ki so resno posegle v razvrstitev s tekmovalkami mestnih klubov.

Nogometna enajstnica CZP »Kočevski tisk«, ki je sodelovala na tekmovanju na XIV. grafičnih igrah v Ljubljani

Prihodno nedeljo bo republiško tekmovanje mladincev in mladink v Ljubljani in Novem mestu. Po uspehih teh tekmovanj bomo lahko dokončno ocenili napredek kočevskih atletov, ki se naglo razvijajo v močno družino ljubiteljev atletike, kar dokazujejo tudi pri rednih treningih in društvenem življenju na sploh.

Priveditve na festivalu

S sporedom I. Ribniškega festivala ste več ali manj seznanjeni, vendar je prav, da opozorimo na nekatere podrobnosti. Prvega dne festivala, v nedeljo 10. septembra, ob 10. uri bo veliko ljudsko zborovanje in odkritje spomenika narodnoosvobodilni vojni, uro zatem pa bo otvoritev narodopisnega muzeja v starem gradu. Spomenik in muzej bosta za Ribnico zelo velika pridobitve. Prav zato vas še posebej vabimo, da se udeležite slovesnosti.

V ostalih festivalnih dneh se bodo vrstile razne kulturne in športne prireditve. Kulturne prireditve se bodo začele že prvega dne festivala s koncertom godbe na pihala »Tine Rožanc« iz Ljubljane, (od 15. ure dalje), istega dne ob 19. uri pa bo pevski koncert KUD »Tine Rožanc«. Za torek, 12. septembra vas posebej opozarjamo na koncert Slovenskega okteta, nastop baletne skupine ljubljanske Opere in solistov ljubljanske Opere z začetkom ob 19. uri. V sredo, 13. septembra ob 19. uri, bo ribniški humoristični večer in nastop pevskega zboru iz Slemen, v četrtek 14. septembra ob 19. uri pa bo nastop Velikega orkestra Radia Ljubljana pod vodstvom Bojana Adamiča s pevci-solisti. Naj opozorimo še na soboto, 16. septembra. Ob 19. uri bo uprizo-

rila ribniška »Svoboda« drama »Včeraj popoldne«.

Ljubitelje športa opozarjamo na športne prireditve, ki bodo v festivalnih dneh v Ribnici. V ponedeljek, 11. septembra, bo ob 16. uri nogometna tekma, ob 19. uri pa nastop telovadcev zveznega razreda. Ne zamudite redke priložnosti! Naslednji dan, v torek, bo odbojkarška tekma, in sicer ob 15. uri, v sredo ob 17. uri pa košarkarska tekma. V četrtek ob 15. uri bo namiznoteniški turnir, v petek ob istem času pa spet košarkarska tekma. Naj vas opozorimo še na otvoritev novega strelišča v Sodražici, ki bo zadnji dan festivala, to je v nedeljo 17. septembra ob 10. uri.

Poleg teh bodo še nekatere druge prireditve, tako koncert godbe Ljudske milice iz Ljublj.

naš obveščevalec

KOČEVJE
Umrl je Majcen Ivan, iz Gonja 14, star 15 let.

LOŠKI POTOK
Rodila je Novak Vida, delavka iz Retij 103 — dečka Janeza. V Ljubljani sta se poročila: Škornik Branko iz Ljubljane, star 24 let in Benčina Ivanka iz Travnika 83, stara 20 let. Umrl je Ziberna Miran, otrok iz Sel pri Sezani, star 7 let.

DOLENJA VAS
Rodila je Gorše Franciška, gospodinja iz Dolenje vasi 98 — deklico Regino.

KOSTEL
Rodila je Volf Marija, predmetna učiteljica iz Vasi 4 — dečka Franca.

DRAGA
V Ljubljani sta se poročila: Turk Anton kmet iz Drage 5, star 20 let in Turk Kristina, uslužbenka iz Lazca 17, stara 21 let. Umrl je Poje Franc upokojenec iz Pungрта 2, star 74 let.

ČESTITKI
Mariji Poje iz New Yorka pošilja lepe pozdrave in ji želi na novi življenjski poti veliko sreče, zdravja in zadovoljstva družina Skender iz Kočevja

Ljubi mamici Ani Lenassi iz Kočevja želimo ob njenem življenjskem prazniku vse najboljše!

IZ PREDGRADA

Kmetje iz Predgrada in okoliških krajev niso imeli letos težav z mlatenjem, ker jim je pšenico, ječmen in oves omlatila motorna mlatilnica. Pšenica je letos v teh krajih zelo dobro obrodila, posebno italijanka.

Iz gozdnega sklada ObLO Kočevje je bilo dodeljeno za ureditve dela vozne poti v Poljanski dolini 100.000 din. Ko bo ta del ceste urejen, bo znatno olajšan prevoz lesa iz Debelega vrha v dolino. ....

Na osnovni šoli v Predgradu se že nekaj časa mudijo zobozdravstveni delavci iz Centralne šolske poliklinike iz Ljubljane. Otrokom, pa tudi kmečkim za-

varovancem, nudijo zobozdravstvene storitve.

DRUŽABNA PRIREDITEV NA GRMADI

Preteklo nedeljo je bila na Grmadi nad Velikimi Poljanami družabna prireditve, katere se je udeležilo večje število prebivalcev iz bližnje in daljnje okolice. Grmada se vedno bolj uveljavlja kot turistična postojanka. Kakor vemo, je na Grmadi turistični dom, ki ga ljudje radi obiskujejo.

17. septembra ob 10. uri v Ribnici, ob 11.30 uri pa v Sodražici.

Ljubitelji turističnih znamenitosti, si bodo lahko ogledali »Francetovo jamo«, turistično postojanko na Grmadi, Jenov žleb, Travno goro in druge kraje. Naj še povemo, da bo v nedeljo 17. septembra ob 14. uri na Travnici gori lepa slovesnost. Ob 14. uri bodo odkrili spominjsko ploščo v spomin na ustanovitev prve ribniške čete, ki je bila ustanovljena v juliju 1941 ter otvoritev vodovoda na Travnici gori. V festivalnih dneh bodo tudi družabne prireditve z ljudskim rajanjem, tako prvega dne festivala ter v soboto 16. in nedeljo 17. septembra.

OBVESTILO

»AVTO« — Splošno avtoprevoznništvo Kočevje obvešča, da je uvedlo novo avtobusno progo RIBNICA—KOČEVJE—CRNOMELJ

VOZNI RED ZA LETO 1961/62

Odhod	km	Avtobusne postaje	Prihod
5.25	0	RIBNICA	16.15
5.30	4	Nemška vas	16.10
5.35	6	Dolenja vas	16.05
5.45	11	Ložine	15.55
5.50	14	Stara cerkev	15.50
5.55	18	KOČEVJE	15.45
6.00			
6.05	23	Livold	15.40
6.15	28	Mozelj	15.35
6.20	30	Rajndol	15.25
6.30	36	Knežja lipa	15.20
6.40	40	Brezovica	15.10
6.45	43	Nemška loka	15.00
6.50	44	Odeop za Koprivnik	14.55
7.00	47	Niklarji	14.50
7.15	51	Hajka	14.40
7.20	53	Grič	14.25
7.25	55	Dobliče	14.20
7.35	58	Kanižarica	14.15
7.40	60	CRNOMELJ	14.05

Opomba: Avtobus ima v Livoldu zvezo z avtobusom, ki pride iz Broda na Kolpi za Ljubljano.

V Crnomlju ima zvezo na vlak v smer Karlovac in Novo mesto, enako v povratni smeri.

V Ribnici je zveza na avtobus, ki pride iz Ljubljane in gre na Travo.

Avtobus vozi vsak dan.

»AVTO«
SPLOŠNO AVTOPREVOZNIŠTVO
KOČEVJE

PRODAJA

Komunalna vrtnarija Kočevje, prodaja osnovna sredstva:
3 kadi . . . . . po 1.000 litrov
1 sod . . . . . od 600 litrov
1 škropilko na kolesih

Interesenti naj se zgledajo v Vrtnariji Kočevje
Komunalna vrtnarija Kočevje

Gibanje prebivalcev

- Zahvale
- Prodam
- Izjubljeno
- Preklici

IN MEDNARODNIH DOGODKIH, ki bo v torek, 12. septembra ob 20. uri v dvorani družbenih organizacij (za komitejem). Predaval bo tov. Sergej Vošnjak, član CK ZKS.

PREKLIC

Ivka Rede iz Čabra in Marija Knavs iz Podplanine pri Čabru preklicujeva besede, ki sva jih izrekli dne 1. julija 1961 Ludviku Volfu iz Podplanine.

Ivka Rede
Marija Knavs

krimo

- JADRAN, KOČEVJE:** od 8. do 10. septembra italijanski barvni cinemascopski film »Herkules in lidijska kraljica«, 11. in 12. septembra angleški film »Veliko pričakovanje«, 13. in 14. septembra italijanski barvni cinemascopski film »Kitajski zid«, od 15. do 17. septembra španski barvni film »Prodajalka vijolic«, 17. septembra ob 10. uri matineja jugoslovanskega filma »Piko in tekma z motorjem«.
- ŠVOBODA, RUDNIK:** 9. in 10. septembra japonski film »Žrtvovana dekleta«, 16. in 17. septembra avstrijski barvni film »Mozart«.
- RIBNICA:** 8. in 9. septembra mehkiški film »Poslednja želja«, **SODRAŽICA:** 9. in 10. septembra ameriški cinemascopski film »Plesalke«, 16. in 17. septembra ameriški cinemascopski film »Zapeljani avtobus«.
- LOŠKI POTOK:** 10. septembra ameriški barvni film »Dama in lopov«, 17. septembra italijanski film »Krik«.
- VELIKE LASČE:** 9. in 10. septembra angleški film »Ureži

SPORED RTV LJUBLJANA

- SOBOTA, 9. septembra**
5.00—8.00 Dobro jutro! (pisan glasbeni spored) — 5.10—5.30 Nekaj domačih — 6.30—6.40 Reklame — 8.05 Naši glasbeni uspehi v preteklem šolskem letu — 8.30 Pionirski tednik — 8.50 Kvartet Jožeta Privška — 9.00 Med vzporedniki in poldnevnik — 10.15 Zabavna glasba za sobotno dopoldne — 12.00 Lovski kvintet nastopa — 12.15 Kmetijski nasveti — 12.25 Pihalni orkester Ljudske milice — 12.45 Havajski zvoki — 13.15 Obvestila in zabavna glasba — 13.30 Pet pesmi Josipa Prochaska zapoje Mirko Brajnik — 14.00 V vedrem tonu — 14.30 Prireditve dneva — 14.35 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo — 15.15 Obvestila, reklame in zabavna glasba — 15.40 Emil Adamič: Otroška suita — 16.00 Humoreska tega tedna — 16.20 Od tuda in ondod — 16.40 Moški komorni zbor iz Celja — 17.00 Lokalni dnevnik — 17.15 Pevca Joe Stafford in Frank Sinatra — 17.30 Po kinu se dobimo — 18.00 Tri arije iz Gounodovega Fausta — 18.20 Pozdrav z gora — 18.45 Okno v svet — 19.00 Obvestila, reklame in zabavna glasba — 19.30 Radijski dnevnik — 20.00 Domači uvod v prijeten sobotni večer — 20.20 Radijska komedija — 21.00 Melodije za prijeten konec tedna — 22.15 Oddaja za naše izseljence — 23.05 Plesna glasba — 24.00 Zadnja poročila in zaključek oddaje.
- NEDELJA, 10. septembra**
6.00—6.30 Jutranji pozdrav — 6.30 Reklame — 6.40 Vedri zvoki — 7.15 Pihalna godba LM igra koračnice — 7.30 Radijski kalendar in prireditve dneva — 7.35 V tričetrtinskem taktu — 8.00 Mladinska radijska igra — 8.40 Iz albuma skladb za otroke — 8.55 Orgle in orglice — 9.00 Poročila — 9.05 Z zabavno glasbo
- v novi teden — 9.45 Stiri črnske duhovne pesmi in Gershwinova uspavanka iz »Porgy in Bess« — 10.00 Se pomnite, tovariši... — 10.30 Po domače... — 10.50 Nedeljska matineja — 11.40 Milenko Sober: Morje — 12.00 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo — I. — 13.15 Obvestila in zabavna glasba — 13.30 Za našo vas — 13.50 Pol ure z zabavnimi orkestri — 14.15 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo — II. — 15.15 Reklame — 15.30 Majhen mozaik melodij — 16.00 Igramo za vas — 17.00 Sportno dopoldne — 19.00 Obvestila, reklame in zabavna glasba — 19.30 Radijski dnevnik — 20.00 Zabavni zvoki za vse — 21.00 Sportna poročila — 21.10 Peter Iljič Čajkovski: Simfonija št. 6 v h-molu — 22.15 Plesna glasba — 23.00 Poročila — 23.05 Nočni koncert operne glasbe — 24.00 Zadnja poročila in zaključek oddaje.

Miloš Humeč

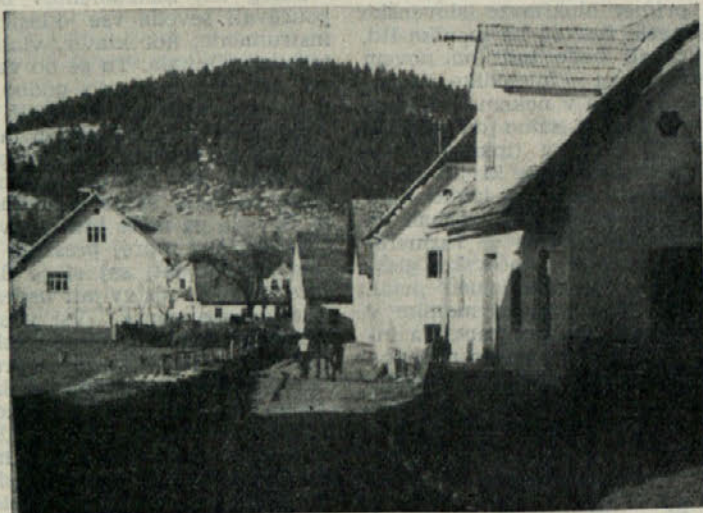
»NOVICE« — glasilo Občinskega odbora SZDL Kočevje in Ribnica. Izdaja in tiska CZP »KOČEVSKI TISK« v Kočevju. Urejuje uredniški odbor. Odgovorni urednik Peter Sobar. Uredništvo in uprava v Kočevju, Ljubljanska cesta 14/a, telefon uredništva in uprave 389. Naročnina je 500 din, polletna 250 din in jo je treba plačati vnaprej. Za inozemstvo 1000 din oz. 8 ameriške dolarje. Tekoči račun: 600-78-1-205 pri Komunalni banki Ljubljana, podružnica Kočevje

Srečanje v partizanski Dragi

Sonce je prijetno sijalo, ko nas je kočevski avtobus pripeljal pred moderno avtobusno postajo v Kočevju. Čul sem napovedovanje službujočega, da imajo potniki zvezo proti Starem trgu in Brodu na Kolpi. Kako prijetno je to, če se človek spomni, da pred 25 leti ni bilo tod še duha ne sluha za zveze s temi kraji. Tokrat pa taka zveza, avtobusna postaja in lep trg ob njej... S tovarišem Rudolfom sva krenila po mestu in bil sem resnično iznenaden ter odprtih ust poslušal spremljevalca, ki nama je pripovedoval, kaj vse bo še zgrajeno v Kočevju. Stolpnice, nove moderne stavbe, krasen vavjenski dom, pa parki in živahnost v mestu dajejo vid

padlih talcev v Sodoču. V Lazuco smo občutili, da smo že na cilju. Slavoloki, zastave, zelenje na oknih, vse to nas je prijetno razveselilo. Še nekaj kilometrov in bili smo v Dragi. Godba iz zvočnikov, pozdravljanje znancev, objemanje, vsepovsod veselje in zadovoljni obrazi, ki so nas spremljali. Najprej smo si ogledali razstavo NOB. Prav bi bilo, da bi bila na vpogled še kje na Kočevskem, saj prikazuje borbo naših ljudi te težave in današjo bogato rast v novi domovini. Zanimivi pa so bili komentariji obiskovalcev, ki so našli sami sebe, svojce, znance, kraje. Obnavljali so spomine in podoživljali zgodovino naše borbe na Kočevskem.

Potovali smo skozi Podpresko v Drago

novega mladega mesta v naši domovini pod Fridrihštajnom in ob Rinži.

Ob sedmih smo že čakali na avtobus pred stavbo ObLO, ki nas je naložil za partizansko Drago, kamor smo bili namenjeni. Ribnica nas je pozdravila že vsa pobeljena in urejena za bližnje festivalske dni, pa smo se že ustavili v obnovljeni Sodražici, ki kaže novo lice in lepo urejenost. Že lezemo v klanec in v avtobusu teče razgovor o velikih dneih, ko so naši borci in aktivisti napadali sovražne kolone, postojanke... Tovarišica ob meni je povedala, kje je padel njen sin, kje so naši poglani v beg Italijane, pa že smo bili skozi Hrib in Travnik v reber, kjer so mučili neko partizanko, ko je ustrelila italijan. Oficirja. Nemo smo se poklonili spominu

Ustavil sem se ob panojih slik naših pionirjev in se znova zamislil, kako je bilo med vojno, ko so ti pionirji sedeli v šolskih klopih. Pionirji iz Trave, Osilnice, Papežev, Fare, Mozlja in drugod so bili hrabri! Marsikateri je obstal pred sliko in se zamislil ob njej... In pred drugim panujem doživljam, ki me je pretresel. Neke žena s črno ruto na glavi je gledala sliko in jo nemo poljubila. Na sliki je spoznala svojega sina — partizana. Solzna v obeh je opazila nas, ki smo gledali ob strani in povedala nam je, da je današnji praznik tudi dan njenega sina, katera ime je vklesano na spomeniku v vasi!

In ko sem stal na slavju in poslušal besede naših govornikov, prvoborcev, aktivistov, sem iskal med njimi v množici zna-

ne obraze soborcev iz vojnih dni. Ni bilo med njimi sekretarja Zmaga, ne Grčarja-Petra, Sevška Ivana, Zakrajška Jožeta, pa Milana Vrtačnika, s katerimi smo del naše borbe preživljali na Kočevskem. Padli so v boju. Ne bomo pozabili vsega, in le škoda, da je bilo to snidenje tako kratko. Tovarišica Nada je bila vesela, ko je pokazala svoje pionirje, sedaj že velike, odrasle državljane in ponosna je bila nanje. Tudi sam sem doživel ob tem prazniku vesela snidenja s svojimi nekdanjimi učenci pionirji in pionirkami s Kočevske. Lepo je bilo v Dragi...

Tratar Marjan-Učo

Vse, ki se nameravajo udeležiti proslav I. Ribniškega festivala v nedeljo 10. septembra s avtobusi, seznanjamo z odhodom avtobusov v Ribnico.

Iz Trave bo odhod avtobusa ob 5.30 uri, prihod v Ribnico ob 7. uri, iz Hriba bo odhod ob 6.30, prihod v Ribnico ob 7.30. Iz Sodražice bodo vozili avtobusi za Ribnico ob 7.30 (prihod v Ribnico ob 8. uri), 8. uri (prihod v Ribnico ob 8.30), 8.30 uri (prihod v Ribnico ob 9. uri) in ob 9. uri (prihod v Ribnico ob 9.30 uri).

Iz Grčaric bosta vozila dva avtobusa. Prvi bo imel odhod ob 6. uri (prihod v Ribnico ob 6.30), drugi bo imel odhod ob 7. uri (prihod v Ribnico ob 7.30 uri). Iz Rakitnice bo odhod avtobusa ob 7.45 uri, prihod v Ribnico ob 8. uri.

Iz Kočevja bodo vozili avtobusi ob 7., 8., in 9. uri, prihod v Ribnico pa ob 7.30, 8.30 in 9.30 uri.

Povratak avtobusov iz Ribnice bo ob 16. ure dalje. Prevoz s avtobusi na področju občine Ribnica ter iz Trave in Loškega potoka bo brezplačen, za udeležence iz Kočevja pa bo cena vozovnicam 100 dinarjev.

Pa še opozorilo voznikom motornih vozil. Parkirni prostori bodo trije: v Gorenji vasi, na štadijonu pri Opekarni in pri bivši žagi »Serčer«.

Pionirji iz Osilnice v času NOV. Danes so že odrasli državljani

tajnica, ki je rekla, da se je najprej oglašila Eileen. Ta je potem dala Pollardu slušalko.

Zakaj je Pollard izpustil to podrobnost? V mislih je Gray tehtal odgovor na to vprašanje, ko se je Pollard zahvalil za prijaznost in vstal.

»Ko bi vam le mogel kaj več pomagati,« mu je Pollard stisnil roko.

Ves v mislih je Gray odšel. Tajnica se mu je spotoma nasmehnila, njegove oči pa so zdrsnile po njenih uhanih. Nenadoma je Gray obstal: »Prosim, bi mi storili uslugo? Bi poklicali mojo ordinacijo?«

Spet se mu je nasmehnila, potem pa je segla po telefonski slušalki. Gray ji je povedal številko, nato pa je napeto čakal, ali bo storila tisto... Lahko bi sicer ugibal, vendar se je hotel prepričati.

V levici je držala slušalko, z desnim kazalcem je vrtela številčnico. Medtem ko je čakala, je vzela v roko svinčnik. Potem ko je na oni strani pozvonilo, je dvignila roko s svinčnikom. Prst se je ujel v uhan in ga snel. Tajnica je uhan prestregla v dlan in ga položila na mizo, potem pa je potrpežljivo čakala. Grayu se je zdelo, da se je tisto z uhanom zgodilo tako mehanično, da tajnica tega niti opazila ni. Le malo je manjkalo, pa bi se bil glasno zasmeljal.

Tako bi se lahko zgodilo! Eileen si je s prstom ali s slušalko snela uhan, ki ga je potem mehanično položila na polico v telefonski celici. Pollard je govoril in tisti trenutek pa je zagledal na polici zlati uhan. Vzel ga je in ga dal v žep, kjer ga je imel do tistega trenutka, ko je moral prekriti brskanje po Beverlynem stanovanju zaradi Eileenih pesti, ki so tokle po vra-

tih. Takrat je vrgel uhan k Beverlynemu truplu. Toda Eileen je prepričana, da je njen oče ubil Beverly Bond, je pomislil Gray. Ali se moti? Ali je bil Pollard? Ničesar drugega ni izpustil pri ponovnem opisu dogodkov v nočnem lokalu, samo tisto, da mu je Eileen izročila slušalko.

Naglo je rekel dekletu, ki je še vedno potrpežljivo držalo slušalko: »Oprostite, pravkar sem se nečesa spomnil. Iti moram. Prav lepa hvala!«

Pollardova tajnica je presenečeno gledala za njim.

Gray pa je že stal pri dvigalu. »Pollard torej?« se je vprašal.

Torej je bil Pollard prejšnjo noč v Fergusonovi sobi?

Fergusonov morilec je hotel tudi Graya spraviti na oni svet. Zakaj? Zato, ker se mu boji, si je rekel Gray. Boji se me zaradi tistega, kar vem in kar bi še lahko izbrskal. Kako neki bi se vedel morilec, če bi ga Gray povabil na nekaj svojih pomenkov?

Tiho se je smejal Michael Gray. Potem se je zasukal na peti in se z dolgimi koraki vrnil v Pollardov urad. Tajnica je strmelala vanj.

»Nekaj sem pozabil,« se je opravičil. »Prosim vas, ali bi rekli Pollardu, naj pride za trenutek iz svoje sobe?«

Ko je čakal, niti še sam ni natanko vedel kaj bo pravzaprav. Pollard je bil nekaj rekel v nedeljo, ko so sedeli pri kosilu. »Eileen moram rešiti iz te zagate... Vseeno, kako... Ne bom kandidiral... Rešil jo bom.« Tako je takrat govoril Pollard — v teoriji.

In Pollard v praksi? Ko je prišel Chris Bond k njemu in mu ponudil svojih nekaj laži, je

(Se nadaljuje)

iz naših krajev

Vožnje z avtobusi 10. septembra v Ribnico

Ceste v dohodu v Ribnico bodo iz smeri Kočevje, Ljubljana in Sodražice (preko Jurjevice) 10. septembra ob 5. ure zjutraj do 23. ure zvečer zaprte. Promet se bo v tem času odvijal po obvojni cesti, ki se odcepi v Gorenji vasi, mimo LIP skozi Hrovačo, kjer preide pred bivšo žago »Serčer« na glavno cesto. Zapore cest bodo označene. Na

vseh križiščih bo stalna prometna služba, kakor tudi na parkirnih prostorih. Vozila bodo morala biti zaklenjena. Za kolezarje je predviden prostor za shrambo koles poleg parkirnih prostorov za vozila. Za vprežna vozila naj si lastniki sami poskrbijo za shrambo vozil in živine izven Ribnice.

Zanimivo predavanje v Kočevju

V torek 5. septembra je DU Kočevje organizirala predavanje o mednarodnih političnih vprašanjih in beograjski konferenci šefov izvenblokovskih držav. Predavatelj Miran Saitler je v jasnih besedah orisal mednarodni politični pomen beograjske konference, kakor tudi žarišča, ki ogrožajo svetovni mir. Dvorana množičnih organizacij je bila polna poslušalcev, ki so z zanimanjem spremljali izvajanja predavatelja.

SADNA LETINA

Sadna letina je tudi letos v naših krajih zelo dobra. Jablane se šibijo pod tovornom sadežev, prav tako tudi češnje in slive. Hruške letos niso obrodile. Kmetovalcem priporočamo naj čim več jabolk in češpelj posušijo.

Živa o plamenih

Po končanem slavnostnem delu proslave v Dragi sem se med drugim spoznal tudi s staro partizansko materjo Tonko Križ iz Trave. Dobil sem je na tribuni v krogu starih prijateljev iz vojnih dni, ko so jo spraševali po zdravju in se spominjali minulih časov...

»Doma sem iz Trstja na Hrvaškem«, je pripovedovala Tonka in mi ljubezljivo stresala desnico. Z zdravim očesom se mi je veselo smehljala, ves njen izgubljeni obraz pa je sijal v velikem zadovoljstvu.

»Med vojno sem zelo veliko pretrpela, mnogo več kot marsikdo drugi. Vedno sem bila napredno usmerjena, ko pa je prišel k nam italijanski okupator, sem se takoj povezala z narodnoosvobodilnim gibanjem. Vsak partizan se je lahko ustavil pri meni ob vsakem času. Ker nimam družine, sem se toliko bolj navezala na naše fante, ki so se borili za osvoboditev domovine. Pomagala sem jim vedno, kolikor sem mogla...«

Zaradi sodelovanja s partizani so mi 1942. leta Italijani po-

žgali dom, sama pa sem jim komaj ušla. Zbežala sem v Drago, kmalu nato pa sem odšla na Travo, kjer sem še sedaj. Tesno sem sodelovala s hrvaškimi in slovenskimi partizani, nosila sem jim hrano in pošto, kasneje sem imela tudi kuhinjo. Fašisti so me večkrat iskali, da bi me odgnali v pregnanstvo, vendar sem jim vedno pobegnila. Včasih sem se tudi pretvarjala, da sem gluha...«

1943. leta je prevzela na Travi partizansko kuhinjo. Če nikjer drugje, so partizani dobili hrano pri njej. Da, večkrat ji je šlo precej trdo, vendar se je vedno znašla. Vsako leto je vzredila prašiča — za svoje fante, kakor je partizane imenovala.

»Nikdar pa ne bom pozabila tistega dne spomladi 1945, ko je zadihala pomlad, vsi pa smo tudi že čutili bližajočo se svobodo... Vse vojne muke, ki sem jih pretrpela do takrat, se ne morejo primerjati s tem, kar sem pretrpela tedaj. Imela sem spravljene precej partizanske opreme in hrane. Pridrveli so četniki, ki so prišli v naše kraje večkrat, in prevrnili vso hišo. Nekaj stvari so našli, potem pa so me vprašali, če imam še kaj. Dejala sem, da ne... Odvnhrali so v hlev, kjer so našli nek nahrbtnik...«

»Ubiti!« so nekateri zakričali.

»Sežgali jo bomo, ker je bila banditska kuharica!«

»Vrgla sem se prednje na kolena in jih prosila, naj me ne ubijejo. Toda moje prošnje in jok niso nič pomagale; odgnali so me na skedenj in na podu zažgali nekaj stame. Kljub upiranju so me vrgli v ogenj...«

To je konec, sem si mislila, živa bom zgorela v plamenih, in to samo zato, ker sem se borila za svobodo domovine, ker jo iskreno ljubim...«

Zadnji trenutek je pritekel četniški poveljnik in Tonko potegnil iz plamenov. Odnegli so jo v kuhinjo in jo spravili k zavesti...

Tako je Tonka ostala pri življenju; v plamenih se je kakor prerodila. Sovražnike domovine je še bolj zasovražila, partizanom pa je do konca vojne zvesto pomagala. Tonka pa je ostala Tonka še po osvoboditvi. Ljubila svojo domovino, za katero je bilo prelite toliko krvi. Tonko ljubijo vsi tovariši iz vojnih dni. Večkrat jo obiščejo in tedaj je zopet tako, kot je bilo nekoč: lepo, prijetno, prav po partizansko... Sedaj v Dragi se je zopet srečala z mnogimi znanci in obujala z njimi spomine... Ko sem se poslovil od nje, mi je zagotovila, da bi, če bi bilo potrebno, še enkrat prestala vse muke, samo da bi pomagala svojim partizanom, svojim fantom.

F. Grivec

DVOBOJ MED PETELINOM IN JASTREBOM

Pred kratkim se je v Kraljih pri Predgradu dogodil zanimiv primer. Iz bližnjega gozda je priletel na vrt Jureta Mavrina jastreb in si zaželel kokoš. V bližnji kokoši je bil petelin, ki se je takoj spustil v boj z jastrebom. Borba med obema nasprotnikoma je bila zelo huda, podlegel pa je jastreb. Na vpitje otrok je prišel Milan Stojnić in jastreba, ki je bil hudo zdelan, prijel.

Do 13. septembra lepo vreme, potem nestalno vreme s pogostimi padavinami in hladneje.

Draga je praznovala

(Nadaljevanje s 1. strani)

je nato odkril spomenik in ga izročil v varstvo krajevnim organizacijam v Dragi. V kratkem nagovoru je ponovno poudaril pomen letošnjih praznovanj ter to, da se moramo z vsemi silami boriti za mir in prijateljsko sožitje med narodi. S tem je prešel na pomembno konferenco nebloksovskih držav v Beogradu, omenil napore državnikov, ki so se zbrali na zasedanju, da bi ohranili mir in omilili napetost v svetu, posebno med obema blokoma, ter predlagal, da bi s tega zborovanja poslali v Beograd pozdravno brzojavko...

S tem je bil slavnostni del proslave, v katerem sta sodelovala Invalidski pevski zbor iz Ljubljane in godba na pihala DPD Svoboda iz Kočevja, zaključen.

(vec)

Priznanje za trud in sodelovanje

V nedeljo, 3. septembra je bila v Dragi proslava v počastitev 20. letnice vstaje. Združena je bila z odkritjem spomenika padlim borecem in zborom aktivistov Ribniško-notranjskega okrožja.

Prebivalci dragarskih vasi so z lastnimi sredstvi in prostovoljnimi delom postavili spomenik in uredili okolico. V pravih na proslavo in urejanju prireditvenega prostora so prav tako sodelovali skoraj vsi prebivalci teh krajev. Podjetja KGP Kočevje, GU Podpreska in »Jelka« Podpreska sta v nemajhnih meri prispevala, da je proslava tako lepo uspela. Na tem mestu dajemo prebivalcem, krajev. organizacijam in imenovanim podjetjem vse priznanje za njihov trud in sodelovanje.

Občinski odbor SZDL Kočevje

»Lepo od vas,« je rekel Gray, ko je Pollard povedal do konca. »Prosim vas, poseziva že za trenutek nazaj. Beverly ste pospremlili do roba pločnika. Kaj pa potem?«

»Odpri sem ji vrata v taksi. Hotel sem si zagotoviti, da bo šla Eileen s poti. Ko sem se vrnil v lokal, mi je natakark povedal, da me kličejo k telefonu. Tajnica mi je sporočila, kdaj bo pristalo sentorjevo letalo. Potem sem...«

»Ali vam je natakark izročil slušalko?« ga je vprašal Gray. »Hočem reči, ali je bila zveza z namiznim telefonom? Ali ste morali v kabino?«

»V kabino,« je rekel Pollard.

»Torej takole,« je rekel Gray. »Vrnili ste se v lokal, kjer ste srečali natakarkja. Povedal vam je, da vas kličejo. Šli ste v kabino...«

»Dvignil slušalko in se odzval,« je nadaljeval Pollard. »Vrnil sem se k mizi, kjer smo še nekaj popili, potem pa sem se odpeljal na letališče.«

Gray je le navidezno pazljivo poslušal ostaneke zgodbe. Nemir se ga polotil, ko je ugotovil, da je Pollard povedal drugače kot njegova

Pollard zamahnil, še preden je utegnil reči ne. Zakaj? Ali zato, ker ni hotel, da bi bila Eileen prosta? Mogoče ima Dan Abel prav, je pomislil Gray, mogoče se hoče Pollard poročiti pravzaprav s Herrickovim denarjem in z vplivom, Eileen bo pa vzel, ker bo pač spadala k vsemu temu. Eileen bi ga zavoljo svojih predsodkov manjvrednosti in občutka krivde lahko ovirala na poti k politični karieri. Ali pa: naprtil ji je krivdo za lastni zločin... Tako bi se neveste iznebil, Herrickovo prijateljstvo, vpliv in podporo pa bi ostali. Izvrsten izhod iz obupno slabega položaja...

Ali se je tako napletlo vse skupaj?

»Želeli ste govoriti z menoj?« je rekel Pollard.

Gray se je ozrl v vljudni izraz na licu človeka, o katerem je pravkar razmišljal. Za trenutek je strmel vanj, potem pa se je spomnil. Poskusil. Domislil se je teorije, da bi se resnični morilec izogibal poskusov, ker bi se bal, da bi ga izdali.

»Saj res,« je rekel Gray. »Nekaj sem vas pozabil vprašati. Na ljudeh, ki so prizadeji pri tem primeru, bi rad napravil nekaj psiholoških poskusov. Ali bi vi pristali na to?« Kar naravnost ga je vprašal, ni mu dovolil časa za premislek.

Pollard je pri priči odgovoril: »Ne!« Potem je pomežiknil in se medlo nasmehnil. »Oprostite! Nisem hotel pravzaprav...«

»Zaradi tega si nikdar ne delajte skrbi!« se mu je Gray nasmehnil. »Nisem presenečen, pričakoval sem tak odgovor. Sicer pa moja misel najbrž niti ni kaj prida.«

(Se nadaljuje)